

R o z d z i a ł I

P O S T A N O W I E N I A O G Ó L N E

Art. 1

Działające na podstawie niniejszego Statutu stowarzyszenie, powstałe w 1950 roku z połączenia się utworzonego w 1873 roku Towarzystwa Tatrzańskiego, przekształconego w 1920 roku w Polskie Towarzystwo Tatrzańskie oraz utworzonego w 1906 roku Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, nosi nazwę: POLSKIE TOWARZYSTWO TURYSTYCZNO - KRAJOZNAWCZE, zwane dalej w skrócie PTTK i jest następcą prawnym oraz spadkobiercą tradycji, dorobku ideowego, a także majątku tych Towarzystw.

Art. 2

1. Terenem działalności PTTK jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a siedzibą jego władz naczelnych miasto stołeczne Warszawa.
2. PTTK może tworzyć jednostki organizacyjne poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli możliwość taką dopuszcza ustawodawstwo danego kraju.

Art. 3

PTTK posiada osobowość prawną.

Art. 4

PTTK może być członkiem krajowych, zagranicznych i międzynarodowych organizacji o podobnym profilu działania.

Art. 5

1. PTTK używa odznaki organizacyjnej w formie zielonego koła przedstawiającego różę wiatrów, w które wpisane są: białe - czerwona strzałka kompasu, kontur Polski w kolorze zielonym z zaznaczonym białym biegiem Wisły oraz biegnący przez środek biały cieniowany napis PTTK. Wzór odznaki organizacyjnej stanowi załącznik do Statutu PTTK.
2. Nazwa i odznaka organizacyjna PTTK podlega ochronie prawnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Zarząd Główny PTTK używa sztandaru o wymiarach 1 x 1 metr, na którym z jednej strony znajdują się trzy poziome pasy jednakowej szerokości o barwach: czerwonej, białej i czerwonej z odznaką organizacyjną PTTK pośrodku o średnicy 60 cm. Na drugiej stronie sztandaru, na zielonym tle znajduje się napis: „Tylko poznawszy swój kraj można gorąco go ukochać i owocnie dla niego pracować”. Drzewce sztandaru zakończone jest metalowym napisem PTTK.
4. Oddziały PTTK mogą używać sztandaru o wymiarach 1 x 1 metr, na którym z jednej

strony znajdują się trzy poziome pasy jednakowej szerokości o barwach: czerwonej, białej i czerwonej z odznaką organizacyjną PTTK pośrodku o średnicy 60 cm . Druga strona sztandaru jest ustalana przez właściwy zarząd oddziału PTTK.

5. Zarząd Główny i zarządy oddziałów PTTK używają okrągłej pieczęci z napisem w otoku: Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze, zaś w środku: Zarząd Główny lub nazwa oddziału oraz innych pieczęci zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Art. 6

1. Jednostkami organizacyjnymi PTTK są oddziały, koła i kluby oraz jednostki specjalistyczne.
2. Oddziały posiadają osobowość prawną, którą nabywają z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o wpisaniu do rejestru.
3. Jednostkami specjalistycznymi są : Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej w Krakowie i Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi.
4. Oprócz wymienionych w ust. 3, Zarząd Główny może tworzyć inne jednostki specjalistyczne działające na podstawie regulaminów nadanych przez Zarząd Główny.
5. Jednostkami organizacyjnymi oddziału są koła i kluby.

R o z d z i a ł I I

CELE I ŚRODKI DZIAŁANIA

Art. 7

1. Celem statutowym PTTK jest rozwijanie oświaty, kultury, kultury fizycznej, rekreacji oraz ochrony środowiska przez turystykę i krajoznawstwo.
2. PTTK skupia turystów i krajoznawców, stwarza warunki ułatwiające im wędrowanie i działalność krajoznawczą w kraju i poza jego granicami oraz reprezentuje ich interesy wobec władz i społeczeństwa.
3. PTTK opiera swoją działalność na pracy społecznej członków; do prowadzenia swoich spraw może zatrudniać pracowników.
4. PTTK może prowadzić działalność gospodarczą, z której dochód służy realizacji celów statutowych.

Art. 8

P T T K :

- 1/ budzi i pogłębia umiłowanie kraju ojczystego oraz jego regionów, kształtuje postawy patriotyczne, upowszechnia wiedzę o przeszłości, współczesności i perspektywach

- rozwoju Polski;
- 2/ krzewi zamiłowania krajoznawcze i umiejętności turystyczne;
 - 3/ szerzy kulturę turystyki, wykorzystuje poznawcze, wypoczynkowe i zdrowotne walory wędrownictwa;
 - 4/ pomaga w wędrownictwie indywidualnym, organizuje rajdy, złazy, zloty, rejsy, spływy i inne imprezy, tworzy i upowszechnia system odznak służących rozwojowi zainteresowań krajoznawczych, kultury fizycznej i kultury wędrowania;
 - 5/ szerzy wiedzę ekologiczną, inspiruje i prowadzi prace na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego oraz wspiera działania podejmowane w tej dziedzinie;
 - 6/ aktywnie uczestniczy w ochronie dóbr kultury;
 - 7/ popularyzuje walory krajoznawcze i turystyczne Polski oraz jej dorobek wśród turystów zagranicznych oraz ułatwia turystom polskim wyjeżdżającym za granicę poznanie walorów krajoznawczych, życia i osiągnięć innych krajów;
 - 8/ współdziała i udziela fachowej pomocy towarzystwom i organizacjom opiekującym się Polakami i dziedzictwem kultury polskiej za granicą;
 - 9/ szkoli kadry dla realizacji celów PTTK;
 - 10/ kultywuje tradycje turystyczne, popularyzuje historię i dorobek PTTK oraz jego poprzedników, dba o archiwizowanie dokumentów;
 - 11/ prowadzi działalność przewodnicką i umożliwia przewodnikom tworzenie organizacji samorządowych w ramach PTTK.

Art. 9

PTTK realizuje swoje cele w szczególności przez:

- 1/ umożliwianie turystom i krajoznawcom zrzeszania się w jednostkach organizacyjnych PTTK i korzystania w pierwszej kolejności z wszelkich form jego działalności;
- 2/ rozwijanie turystyki kwalifikowanej we wszystkich jej formach;
- 3/ organizowanie i obsługę wycieczek oraz innych imprez turystycznych i krajoznawczych;
- 4/ rozwijanie różnorodnych form rekreacji i sportu w powiązaniu z imprezami turystycznymi;
- 5/ wytyczanie, znakowanie i utrzymywanie szlaków turystycznych;
- 6/ kształcenie i doskonalenie społecznych oraz zawodowych kadr turystyczno - krajoznawczych, nadawanie odpowiednich uprawnień kwalifikacyjnych;
- 7/ ustanawianie i nadawanie odznak turystycznych oraz krajoznawczych;
- 8/ organizowanie oraz popieranie działań zmierzających do zabezpieczenia, ochrony i zachowania walorów naturalnych, a także kulturowych Polski, między innymi przez działalność wydawniczą, inicjowanie, zakładanie i prowadzenie muzeów, zbiorów, bibliotek, pracowni krajoznawczych itp.;
- 9/ rozwijanie aktywności kulturalnej związanej z turystyką i krajoznawstwem oraz kształtowanie obyczajowości turystycznej;
- 10/ dokumentowanie oraz popularyzowanie działalności wybitnych postaci turystyki i krajoznawstwa, dziejów i osiągnięć PTTK, a także jego poprzedników;
- 11/ prowadzenie wypożyczalni sprzętu turystycznego, sportowego oraz warsztatów naprawczych;
- 12/ produkowanie pamiątek turystycznych, krajoznawczych oraz ekwipunku turystycznego i sportowego;
- 13/ budowanie i utrzymywanie obiektów turystycznych, gastronomicznych, sportowych oraz innych urządzeń istotnych dla turystów;

- 14/ inicjowanie, prowadzenie i popieranie prac, w tym także naukowych, wynikających z celów PTTK;
- 15/ organizowanie turystyki zagranicznej wyjazdowej i przyjazdowej;
- 16/ utrzymywanie kontaktów i współpracy z organizacjami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi zajmującymi się turystyką;
- 17/ prowadzenie działalności gospodarczej, w różnych formach organizacyjnych, umożliwiających pozyskanie środków na realizację celów i zadań PTTK.

R o z d z i a ł I I I

CZŁONKOWIE, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

Art. 10

Członkowie PTTK dzielą się na:

- 1/ zwyczajnych;
- 2/ wspierających.

Art. 11

Członkowie zwyczajni PTTK zrzeszają się w oddziałach, kołach i klubach.

Art. 12

1. Członkiem zwyczajnym PTTK może być:

- 1/ obywatel polski lub cudzoziemiec, mający pełną zdolność do czynności prawnych i nie pozbawiony praw publicznych;
- 2/ małoletni w wieku od 16 do 18 lat, mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych;
- 3/ małoletni w wieku poniżej 16 lat za zgodą jego przedstawicieli ustawowych.

2. Młodzież szkolna może być zrzeszona w szkolnych kołach krajoznawczo - turystycznych PTTK, co nie ogranicza jej prawa do zrzeszania się w innych kołach i klubach PTTK.

3. Członkostwo powstaje przez złożenie pisemnej deklaracji i przyjęcie w poczet członków przez zarząd koła, klubu lub oddziału.

Art. 13

1. Członek zwyczajny PTTK ma prawo:

- 1/ wybierać i być wybieranym do władz PTTK;
- 2/ zgłaszać wnioski dotyczące działalności PTTK;
- 3/ brać udział w działalności oraz korzystać z pomocy, obiektów i urządzeń PTTK na zasadach określonych przez Zarząd Główny;
- 4/ nosić odznakę organizacyjną PTTK.

2. Małoletni członek zwyczajny PTTK ma prawo korzystać z uprawnień określonych w ust. 1 pkt. 2 - 4 oraz uprawnień określonych w ust. 1 pkt.1 z uwzględnieniem przepisów ust. 3 - 5.
3. Małoletni członek zwyczajny PTTK w wieku poniżej 16 lat nie ma prawa udziału w głosowaniu na zebraniu członków, nie może też wybierać i być wybieranym do władz PTTK z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 5.
4. Małoletni członek zwyczajny PTTK w wieku od 16 do 18 lat, mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych, ma prawo wybierać i być wybieranym do władz PTTK z tym, że w składzie każdej z tych władz większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.
5. Małoletnim członkom PTTK, zrzeszonym w szkolnym kole krajoznawczo-turystycznym PTTK, przysługuje prawo do udziału w głosowaniu na zebraniach oraz mogą oni wybierać i być wybierani do władz koła, do którego należą.

Art. 14

Członek zwyczajny PTTK jest obowiązany:

- 1/ przestrzegać postanowień Statutu, regulaminów i uchwał władz PTTK;
- 2/ uczestniczyć w działalności PTTK;
- 3/ reprezentować godnie imię turysty polskiego;
- 4/ regularnie opłacać składkę członkowską.

Art. 15

Szczegółowy zakres praw i obowiązków członków PTTK określa „Karta praw i obowiązków członka PTTK” uchwalona przez Zarząd Główny.

Art. 16

1. Utrata członkostwa zwyczajnego następuje w przypadku:

- 1/ wystąpienia;
- 2/ skreślenia z listy członków na skutek nieopłacenia składki członkowskiej za rok ubiegły w terminie do 31 marca roku następnego;
- 3/ wykluczenia prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego.

2. W przypadku utraty członkostwa w trybie, o którym mowa w ust. 1 pkt. 2, członkostwo może być przywrócone po opłaceniu zaległych składek.

Art. 17

1. Członkiem wspierającym może być osoba prawna lub fizyczna, która popiera działalność PTTK i zadeklaruje opłacanie składki członkowskiej w wysokości ustalonej uchwałą Zarządu Głównego lub zarządu właściwego oddziału.
3. Członka wspierającego przyjmuje Zarząd Główny lub zarząd oddziału PTTK.

Art. 18

Członek wspierający ma prawo:

- 1/ brać udział z głosem doradczym osobiście lub przez upoważnionego przedstawiciela w zjazdach PTTK;
- 2/ zgłaszać wnioski dotyczące działalności PTTK.

Art. 19

1. Członkom zwyczajnym PTTK, szczególnie zasłużonym dla rozwoju turystyki i krajoznawstwa w Polsce może być nadana godność Członka Honorowego PTTK.
2. Godność Członka Honorowego PTTK nadaje Walny Zjazd na wniosek Zarządu Głównego.

R o z d z i a ł I V

WŁADZE PTTK

Art. 20

1. Najwyższą władzą PTTK jest Walny Zjazd PTTK.
2. Władzami naczelnymi PTTK są:
 - 1/ Zarząd Główny;
 - 2/ Główna Komisja Rewizyjna;
 - 3/ Główny Sąd Koleżeński.

Art. 21

1. Władze PTTK pochodzą z wyboru.
2. Nie można łączyć funkcji we władzach naczelnych wymienionych w Art. 20 ust. 2.
3. Nie można łączyć funkcji we władzach naczelnych z działalnością gospodarczą prowadzoną w oparciu o majątek PTTK lub mającej znamiona kolizji interesów z działalnością gospodarczą PTTK .
4. Wybory do władz naczelnych odbywają się w sposób tajny.
5. Wybory są ważne, jeżeli bierze w nich udział co najmniej połowa delegatów uprawnionych do głosowania.
6. Ordynację wyborczą określającą zasady wyboru delegatów na Walny Zjazd uchwała Zarząd Główny, a zasady wyboru członków władz naczelnych i ich liczbę określa Walny Zjazd.

Art. 22

1. Kadencja władz naczelnych PTTK trwa cztery lata.
2. Delegaci na Walny Zjazd zachowują ważność mandatów do czasu zwołania następnego zwyczajnego Walnego Zjazdu, z uwzględnieniem przepisu Art. 27 ust. 4 .

Art. 23

Zarząd Główny, Główna Komisja Rewizyjna i Główny Sąd Koleżeński mają prawo kooptować nowych członków na zwolnione w okresie kadencji miejsca. Liczba członków dokooptowanych nie może przekraczać 1/3 składu pochodzącego z wyboru.

Art. 24

Uchwały władz zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby uprawnionych do głosowania, jeżeli Statut nie stanowi inaczej.

A. WALNY ZJAZD

Art. 25

1. Walny Zjazd może być zwyczajny lub nadzwyczajny.
2. Do kompetencji Walnego Zjazdu należy:
 - 1/ ustalanie głównych kierunków działania w okresie kadencji;
 - 2/ rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego;
 - 3/ wybór członków Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego;
 - 4/ udzielanie na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej bezwzględną większością głosów upływającej kadencji;
 - 5/ rozpatrywanie wniosków zgłoszonych przez delegatów i władze naczelne;
 - 6/ nadawanie godności Członka Honorowego PTTK;
 - 7/ uchwalanie Statutu PTTK i jego zmian;
 - 8/ podejmowanie uchwał o rozwiązaniu PTTK i przeznaczeniu jego majątku;
 - 9/ podejmowanie uchwał w innych sprawach wymagających decyzji Walnego Zjazdu.

Art. 26

1. W Walnym Zjeździe udział biorą:
 - 1/ z głosem decydującym delegaci wybrani według ordynacji wyborczej uchwalonej przez Zarząd Główny;
 - 2/ z głosem doradczym - członkowie władz naczelnych, Członkowie Honorowi PTTK, członkowie wspierający, przewodniczący komisji, rad i zespołów Zarządu Głównego oraz osoby zaproszone.

2. Zwyczajny Walny Zjazd zwoływany jest przez Zarząd Główny raz na cztery lata.
3. O terminie, miejscu i porządku obrad Walnego Zjazdu Zarząd Główny zawiadamia delegatów co najmniej na miesiąc przed terminem Zjazdu.
4. Walny Zjazd obraduje na podstawie każdorazowo uchwalonego przez siebie regulaminu obrad, którego projekt przedstawia Zarząd Główny.

Art. 27

1. Nadzwyczajny Walny Zjazd zwoływany jest:
 - 1/ z inicjatywy Zarządu Głównego;
 - 2/ na żądanie Głównej Komisji Rewizyjnej;
 - 3/ na pisemny wniosek co najmniej 1/4 ogólnej liczby zarządów oddziałów;
 - 4/ na żądanie co najmniej 1/4 liczby delegatów.
2. Nadzwyczajny Walny Zjazd zwołuje Zarząd Główny w terminie trzech miesięcy od daty złożenia żądania lub wniosku, o których mowa w ust. 1 pkt. 2 - 4.
3. Zjazd obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.
4. W nadzwyczajnym Walnym Zejeździe biorą udział delegaci wybrani na ostatni Walny Zjazd zwyczajny lub delegaci nowo wybrani.

Art. 28

1. Delegaci na Walny Zjazd wybierani są przez zjazdy oddziałów lub regionalne konferencje oddziałów według ordynacji wyborczej uchwalonej przez Zarząd Główny.
2. Podstawą ordynacji wyborczej jest zasada proporcjonalności według liczby członków z opłaconymi składkami za rok ubiegły.
3. Obszary regionów określa Zarząd Główny.

B. ZARZĄD GŁÓWNY

Art. 29

1. Zarząd Główny kieruje całokształtem działalności PTTK w okresie między Walnymi Zjazdami i odpowiada za swą działalność przed Walnym Zjazdem PTTK.
2. W skład Zarządu Głównego wchodzi od 30 do 45 osób.
3. Zarząd Główny wybiera ze swego grona Prezydium, w tym prezesa, wiceprezesów i skarbnika oraz powołuje sekretarza generalnego, który wchodzi w skład Prezydium.

Art. 30

1. Zarząd Główny:

- 1/ decyduje o kierunkach działalności i rozwoju PTTK;
- 2/ nadzoruje wykonywanie uchwał Walnego Zjazdu oraz własnych;
- 3/ zajmuje w imieniu PTTK stanowisko wobec społecznie ważnych problemów;
- 4/ określa zadania programowe i organizacyjne PTTK;
- 5/ określa politykę gospodarczą i finansową PTTK;
- 6/ wykonuje inne funkcje określone w Statucie PTTK oraz przekazane przez Walny Zjazd.

2. Do wyłącznych kompetencji Zarządu Głównego, wykonywanych w formie uchwał, należy:

- 1/ zwoływanie Walnego Zjazdu, uchwalanie ordynacji wyborczej delegatów na Walny Zjazd i projektu regulaminu obrad Zjazdu;
- 2/ ustalanie wysokości wpisowego i składki członkowskiej dla członków zwyczajnych oraz składki dla członków wspierających;
- 3/ uchwalanie karty praw i obowiązków członka PTTK;
- 4/ przedstawianie Walnemu Zjazdowi wniosków o nadanie godności Członka Honorowego PTTK;
- 5/ uchwalanie budżetu rocznego oraz sprawozdań z jego wykonania;
- 6/ rozpatrywanie rocznych sprawozdań Prezydium Zarządu Głównego i ocena jego działalności;
- 7/ rozpatrywanie odpowiedzi Prezydium Zarządu Głównego na interpelacje członków władz naczelnych;
- 8/ tworzenie komisji, rad i zespołów oraz zatwierdzanie ich regulaminów;
- 9/ uchwalanie wzorcowego statutu oddziału, regulaminu Zarządu Głównego oraz regulaminów jednostek organizacyjnych PTTK;
- 10/ powoływanie jednostek gospodarczych, dla których organem założycielskim jest Zarząd Główny i uchwalanie ich regulaminów;
- 11/ ustanawianie odznaczeń i tytułów honorowych PTTK;
- 12/ podejmowanie decyzji w sprawie zbywania i obciążania majątku nieruchomości PTTK oraz wykonywania prawa pierwokupu majątku oddziału;
- 13/ uchwalanie regulaminu działalności przewodniczej i zasad działania samorządu przewodniczego ;
- 14/ rozpatrywanie odwołań od decyzji Prezydium Zarządu Głównego w sprawach oddziałów określonych w Art. 54 ust. 1 - 4 Statutu.

Art. 31

1. Prezydium Zarządu Głównego jako jego organ wykonawczy kieruje działalnością PTTK w okresach między posiedzeniami Zarządu Głównego i podejmuje decyzje we wszystkich sprawach dotyczących działalności PTTK z wyjątkiem spraw zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji Zarządu Głównego, wymienionych w Art. 30 ust. 2.
2. Prezydium Zarządu Głównego w szczególności:

- 1/ kieruje bieżącą działalnością PTTK i reprezentuje je na zewnątrz;
 - 2/ koordynuje i nadzoruje pracę centralnych jednostek organizacyjnych i gospodarczych PTTK, nadaje kierunek ich pracy oraz ocenia ich działalność;
 - 3/ wykonuje uchwały Walnego Zjazdu i Zarządu Głównego oraz stwarza warunki dla ich wykonania przez jednostki organizacyjne i członków PTTK;
 - 4/ opracowuje corocznie projekt budżetu PTTK oraz sprawozdanie z jego wykonania i przedkłada je wraz ze sprawozdaniem finansowym do zatwierdzenia Zarządowi Głównemu łącznie z opinią Głównej Komisji Rewizyjnej;
 - 5/ podejmuje uchwały w sprawach majątkowych z wyłączeniem spraw określonych w Art. 30 ust. 2 pkt. 12;
 - 6/ opiniuje kandydatów na stanowiska kierownicze w biurze Zarządu Głównego oraz w powoływanych przez Zarząd Główny jednostkach organizacyjnych i gospodarczych;
 - 7/ współpracuje z instytucjami i organizacjami w kraju i za granicą;
 - 8/ wydaje instrukcje organizacyjne i finansowo - gospodarcze;
 - 9/ podejmuje decyzje w sprawach oddziałów określonych w rozdziale V Statutu PTTK;
 - 10/ ustanawia ogólnopolskie odznaki turystyczne i krajoznawcze;
 - 11/ ustala zasady używania nazwy i odznaki PTTK;
 - 12/ wykonuje inne funkcje określone w Statucie oraz przekazane przez Walny Zjazd i Zarząd Główny.
3. Prezes Zarządu Głównego zaznajamia Zarząd Główny lub jego Prezydium z wystąpieniami Głównej Komisji Rewizyjnej na jednym z najbliższych posiedzeń i ustosunkowuje się do nich w terminie 30 dni od daty posiedzenia.

Art. 32

1. Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż cztery razy w roku.
2. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż dziesięć razy w roku.

Art. 33

1. Fachowymi organami Zarządu Głównego są komisje, rady i zespoły.
2. Komisjami stałymi Zarządu Głównego są:
 - 1/ Komisja Turystyki Górskiej;
 - 2/ Komisja Turystyki Jeździeckiej;
 - 3/ Komisja Turystyki Kajakowej;
 - 4/ Komisja Turystyki Kolarskiej;
 - 5/ Komisja Turystyki Motorowej;
 - 6/ Komisja Turystyki Narciarskiej;
 - 7/ Komisja Turystyki Pieszej;
 - 8/ Komisja Turystyki Żeglarskiej;
 - 9/ Komisja Działalności Podwodnej;
 - 10/ Komisja Imprez na Orientację;

- 11/ Komisja Krajoznawcza;
- 12/ Komisja Fotografii Krajoznawczej;
- 13/ Komisja Ochrony Przyrody;
- 14/ Komisja Opieki nad Zabytkami;
- 15/ Komisja Przewodnicka.

3. Oprócz Komisji wymienionych w ust. 2 Zarząd Główny może tworzyć inne komisje, rady i zespoły.
4. Przewodniczący komisji, rad i zespołów biorą udział w posiedzeniach Zarządu Głównego z głosem doradczym.

Art. 34

Do zakresu działania komisji, rad i zespołów Zarządu Głównego należą zagadnienia związane z realizacją celów i zadań PTTK w dziedzinie przez nie reprezentowanej, a w szczególności: fachowe doradztwo dla Zarządu Głównego, kształtowanie polityki w danej dziedzinie, koordynacja działalności właściwych komisji oddziałowych i klubów.

Art. 35

1. Komisje stałe są wybierane przez narady aktywu danej dyscypliny lub środowiska, które zwołuje komisja w ciągu trzech miesięcy po Walnym Zjeździe. Kadencja komisji obejmuje okres pomiędzy naradami aktywu.
2. Zakres i tryb działania, organizację i zasady tworzenia komisji, rad i zespołów ustalają regulaminy uchwalone przez nie i zatwierdzone przez Zarząd Główny.

C. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA

Art. 36

1. Główna Komisja Rewizyjna składa się z 15 - 19 członków wybranych przez Walny Zjazd.
2. Główna Komisja Rewizyjna wybiera ze swego grona Prezydium w składzie od 7 do 9 osób, w tym prezesa, wiceprezesów i sekretarza.

Art. 37

1. Główna Komisja Rewizyjna jest organem kontrolującym całokształt działalności PTTK.
2. Główna Komisja Rewizyjna w szczególności:
 - 1/ kontroluje działalność Zarządu Głównego i jego jednostek, z uwzględnieniem działalności finansowo - gospodarczej pod względem zgodności z przepisami prawa, Statutem PTTK, uchwałami Walnego Zjazdu, zasadami gospodarności i rzetelności,
 - 2/ kontroluje gospodarowanie i nadzór Zarządu Głównego nad majątkiem zarządzanym bezpośrednio przez PTTK oraz wniesionym do innych podmiotów

- gospodarczych;
- 3/ przedstawia Zarządowi Głównemu lub jego Prezydium informacje o wynikach kontroli oraz uwagi, wnioski i zalecenia pokontrolne, a w przypadkach szczególnych - wnioski personalne;
 - 4/ przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi o budżecie i jego wykonaniu;
 - 5/ przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi oraz wnioski w sprawie rocznego sprawozdania finansowego.

Art. 38

Prezes Głównej Komisji Rewizyjnej oraz upoważnieni przez niego członkowie Komisji mają prawo brać udział w posiedzeniach władz PTTK z głosem doradczym.

Art. 39

1. Główna Komisja Rewizyjna składa sprawozdanie ze swej działalności Walnemu Zjazdowi.
2. Główna Komisja Rewizyjna występuje na Walnym Zeździe z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium poszczególnym członkom Zarządu Głównego pełniącym tę funkcję w upływającej kadencji;
3. Nie uzyskanie absolutorium przez członków Zarządu Głównego wyłącza ich z kandydowania do władz PTTK w najbliższej kadencji.

Art. 40

1. Główna Komisja Rewizyjna nadzoruje komisje rewizyjne oddziałów, a w przypadku zaprzestania ich działalności wnioskuje o wybór nowego składu komisji.
2. Główna Komisja Rewizyjna uchwała wzorcowy regulamin komisji rewizyjnych oddziałów i nadzoruje jego przestrzeganie.

D. GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI

Art. 41

1. Główny Sąd Koleżeński składa się z 21 - 25 członków wybranych przez Walny Zjazd.
2. Główny Sąd Koleżeński wybiera ze swego grona prezesa, wiceprezesów i sekretarza oraz przewodniczących stałych zespołów orzekających.
3. Główny Sąd Koleżeński może powoływać swoje zespoły terenowe.

Art. 42

Główny Sąd Koleżeński działa jako:

1. Sąd honorowy członków PTTK;

2. Stały sąd polubowny, pod warunkiem zapisu na sąd polubowny, w sprawach majątkowych pomiędzy oddziałami PTTK, oddziałami PTTK a PTTK oraz pomiędzy PTTK i oddziałami PTTK a innymi podmiotami gospodarczymi .

Art. 43

1. Postępowanie przed Głównym Sądem Koleżeńskim jest dwuinstancyjne.
2. W pierwszej instancji Główny Sąd Koleżeński orzeka w sprawach:
 - 1/ członków władz naczelných PTTK wynikłych z ich działalności w tych władzach;
 - 2/ majątkowych między jednostkami wymienionymi w Art. 42 ust. 2.
3. W drugiej instancji Główny Sąd Koleżeński orzeka w sprawach:
 - 1/ odwołań od orzeczeń sądów koleżeńskich oddziałów oraz od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w pierwszej instancji;
 - 2/ odwołań od decyzji dyscyplinarnych innych organów orzekających powołanych przez władze PTTK.
4. Główny Sąd Koleżeński w pierwszej instancji orzeka w zespołach trzyosobowych, a w drugiej instancji w zespołach pięcioosobowych.
5. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w pierwszej instancji przysługuje stronom odwołanie do drugiej instancji tego sądu w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie.
6. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w drugiej instancji nie przysługuje odwołanie, z wyjątkiem kary wykluczenia z PTTK; w przypadku orzeczenia tej kary przysługuje, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie, odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego, który rozpatruje to odwołanie na posiedzeniu plenarnym.
7. W sprawach majątkowych strona może żądać uchylecia orzeczenia Głównego Sądu Koleżeńskiego wnosząc skargę do właściwego sądu powszechnego według kodeksu postępowania cywilnego.
8. Główny Sąd Koleżeński może w uzasadnionych przypadkach, z inicjatywy własnej lub na wniosek jednej ze stron, przejąc do rozpoznania sprawy, dla której właściwy jest oddziałowy sąd koleżeński.

Art. 44

1. Główny Sąd Koleżeński podejmuje uchwały na posiedzeniach plenarnych w sprawach:
 - 1/ interpretacji Statutu PTTK;
 - 2/ orzekania zgodności uchwał władz PTTK ze Statutem PTTK, statutami oddziałów oraz przepisami prawa.

2. Orzekając o zgodności uchwał ze statutami lub przepisami prawa, Główny Sąd Koleżeński bada zarówno treść takich uchwał, jak również kompetencje władz oraz zachowanie statutowych wymogów do podjęcia uchwały. Orzeczenie może odnosić się do całej uchwały lub do poszczególnych jej postanowień.
3. Uchwałę stwierdzającą niezgodność uchwały władzy PTTK ze Statutem lub przepisami prawa Prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego przekazuje:
 - 1/ władzy PTTK, która podjęła uchwałę;
 - 2/ wnioskodawcy;
 - 3/ Zarządowi Głównemu, a także Głównej Komisji Rewizyjnej, jeżeli uchwała dotyczy Zarządu Głównego.

Art. 45

1. Główny Sąd Koleżeński wymierza następujące kary organizacyjne:
 - 1/ upomnienie;
 - 2/ nagane;
 - 3/ zawieszenie w prawach członkowskich na okres od 1 roku do 3 lat;
 - 4/ wykluczenie z PTTK;oraz jako kary zasadnicze lub dodatkowe:
 - 5/ pozbawienie uprawnień kadry programowej PTTK;
 - 6/ pozbawienie wyróżnień honorowych PTTK i jego jednostek organizacyjnych.
2. Osoba wykluczona z PTTK nie może ubiegać się ponownie o członkostwo przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o wykluczeniu.
3. Kary organizacyjne ulegają zatarciu:
 - 1/ kary określone w ust. 1 pkt 1) i 2) – po upływie jednego roku od uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu
 - 2/ kara określona w ust. 1 pkt 3) - po upływie 3 lat od zawieszenia ;
 - 3/ kara określona w ust. 1 pkt 4) - po upływie 10 lat od uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu.
 - 4/ kary określone w ust. 1 pkt 5) i 6) – po upływie 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu.
4. Główny Sąd Koleżeński prowadzi centralny rejestr prawomocnie orzeczonych kar.
5. Główny Sąd Koleżeński może orzec o winie, odstępując od wymierzenia kary.

Art. 46

Prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz upoważnieni przez niego członkowie Sądu mają prawo brać udział w posiedzeniach władz PTTK z głosem doradczym.

Art. 47

1. Szczegółowe zasady działania oraz tryb postępowania przed Głównym Sądem Koleżeńskim

określa regulamin uchwalony przez Główny Sąd Koleżeński.

2. Przy rozpatrywaniu spraw majątkowych w skład zespołów orzekających mogą być powoływani przez prezesa Głównego Sądu Koleżeńskiego arbitrzy nie będący członkami Głównego Sądu Koleżeńskiego, posiadający wykształcenie i praktykę prawniczą oraz nie związani ze stronami; w takim przypadku zespołowi orzekającemu przewodniczy członek Głównego Sądu Koleżeńskiego.

R o z d z i a ł V

ODDZIAŁY PTTK

Art. 48

1. Oddział jako terenowa jednostka organizacyjna PTTK powstaje za zgodą Prezydium Zarządu Głównego.
2. Uchwała o powołaniu oddziału lub wydzieleniu się z oddziału istniejącego dotychczas może być podjęta wyłącznie przez zebranie koła lub klubu zrzeszającego co najmniej 50 członków zwyczajnych PTTK lub przez zebranie kilku jednostek liczących łącznie co najmniej 50 członków zwyczajnych PTTK.

Art. 49

1. Oddział obowiązuje Statut PTTK oraz uchwały władz naczelných PTTK.
2. Statut oddziału oparty jest na wzorcowym statucie oddziału uchwalonym przez Zarząd Główny i podlega zatwierdzeniu przez Prezydium Zarządu Głównego przed przedłożeniem Sądowi rejestrowemu.
3. Oddział składa Zarządowi Głównemu sprawozdanie roczne ze swej działalności oraz podlega kontroli władz naczelných PTTK w zakresie zgodności działalności oddziału z:
 - 1/ przepisami prawa, Statutu PTTK i statutu oddziału;
 - 2/ uchwałami władz naczelných PTTK oraz władz oddziału;
 - 3/ zasadami racjonalnego gospodarowania majątkiem własnym i powierzonym oraz dotacjami celowymi przyznanymi przez Zarząd Główny.

Art. 50

1. Władzami oddziału są:
 - 1/ zjazd oddziału;
 - 2/ zarząd oddziału;
 - 3/ oddziałowa komisja rewizyjna;
 - 4/ oddziałowy sąd koleżeński.
2. Władzami koła lub klubu są:

- 1/ walne zebranie koła lub klubu;
- 2/ zarząd koła lub klubu;
- 3/ komisja rewizyjna koła lub klubu.

Art. 51

Oddział może tworzyć komisje , rady i zespoły stosownie do istniejących potrzeb i zainteresowań.

Art. 52

Oddział przekazuje do Zarządu Głównego składki na zasadach ustalonych przez Zarząd Główny.

Art. 53

1. Oddziały mogą tworzyć jednostki regionalne, programowe i środowiskowe.
2. Do zadań jednostek regionalnych, tworzonych przez oddziały z terenu województwa należy:
 - 1/ reprezentacja PTTK wobec wojewódzkich władz rządowych i samorządowych, urzędów, instytucji i organizacji w granicach udzielonych pełnomocnictw;
 - 2/ integracja i koordynacja działalności oddziałów;
 - 3/ inspirowanie, inicjowanie i wspomaganie działalności programowej i gospodarczej oddziałów oraz podejmowanie wspólnych przedsięwzięć;
 - 4/ udzielanie pomocy oddziałom w realizacji ich zadań statutowych;
 - 5/ podejmowanie innych zadań zleconych przez Zarząd Główny lub oddziały.
3. Szczegółowy zakres i tryb działania jednostek, o których mowa w ust. 1 określają ich regulaminy ustalone przez oddziały tworzące te jednostki i zatwierdzone przez Zarząd Główny.

Art. 54

1. Uchwały zarządu oddziału mogą być uchylone lub ich wykonanie zawieszane przez Prezydium Zarządu Głównego w przypadku gdy są sprzeczne z prawem, Statutem PTTK, statutem oddziału lub uchwałami władz naczelných PTTK.
2. Zarząd oddziału może być zawieszony przez Prezydium Zarządu Głównego w przypadku:
 - 1/ zaniechania działalności;
 - 2/ rażącego lub uporczywego naruszenia obowiązków wynikających ze Statutu PTTK lub statutu oddziału;
 - 3/ naruszenia podstawowych zasad prawidłowej gospodarki majątkiem własnym lub powierzonym;
 - 4/ działania na szkodę PTTK.
3. Uchwała Prezydium Zarządu Głównego w sprawie zawieszenia zarządu oddziału może być podjęta po wysłuchaniu wyjaśnień zarządu oddziału i oddziałowej komisji rewizyjnej,

chyba że nie złożyły one wyjaśnień w wyznaczonym terminie.

4. Podejmując uchwałę o zawieszeniu zarządu oddziału Prezydium Zarządu Głównego powołuje tymczasowy zarząd oddziału, którego zadaniem jest:
 - 1/ usunięcie przyczyn, które spowodowały zawieszenie;
 - 2/ zwołanie w terminie trzech miesięcy od daty powołania nadzwyczajnego zjazdu oddziału celem dokonania wyboru nowego zarządu oddziału lub podjęcia uchwały o rozwiązaniu oddziału.
5. Od uchwał Prezydium Zarządu Głównego określonych w ust. 1 - 4 zarządowi oddziału przysługuje odwołanie do Zarządu Głównego w terminie 14 dni od zawiadomienia o uchwale.

Art. 55

1. Przynależność oddziału do PTTK ustaje wyłącznie na skutek rozwiązania oddziału.
2. Uchwałę o rozwiązaniu oddziału podejmuje zjazd oddziału większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.
3. Oddział może być rozwiązany na wniosek Prezydium Zarządu Głównego złożony do organu nadzorującego w przypadku:
 - 1/ zmniejszenia stanu liczebnego członków poniżej liczby wymaganej dla powołania oddziału, o której mowa w art. 48 ust. 2 przez okres dłuższy niż jeden rok;
 - 2/ zaniechania przez oddział działalności lub gdy nie posiada on wymaganych Statutem PTTK władz i brak jest warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż jeden rok;
 - 3/ jeżeli działalność oddziału wykazuje rażące lub uporczywe naruszenie prawa lub postanowień Statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem i Statutem.
4. W przypadku rozwiązania się oddziału na podstawie uchwały zjazdu oddziału, jego likwidatorami są członkowie ostatniego zarządu oddziału lub komisja likwidacyjna powołana uchwałą zjazdu oddziału.
5. W przypadku braku możliwości zwołania i odbycia nadzwyczajnego zjazdu oddziału o którym mowa w ust. 2, likwidatorem oddziału staje się zarząd tymczasowy oddziału lub likwidator powołany przez Prezydium Zarządu Głównego.
6. Koszty likwidacji oddziału pokrywa się z majątku likwidowanego oddziału.

Rozdział VI

M A J Ą T E K P T T K

Art. 56

1. Majątek PTTK powstaje z:

- 1/ wpisowego i składek członkowskich;
- 2/ dochodów z własnej działalności;
- 3/ dochodów z mienia nieruchomego i ruchomego;
- 4/ ofiarności publicznej;
- 5/ darowizn, spadków i zapisów;
- 6/ innych źródeł.

2. Przedmiotem praw majątkowych PTTK są w szczególności: nieruchomości, ruchomości, dobra niematerialne oraz środki pieniężne.

Art. 57.

1. Mieniem PTTK jest własność i inne prawa majątkowe przysługujące PTTK albo oddziałom PTTK. Zarząd Główny PTTK, jeżeli statut inaczej nie stanowi, w stosunkach cywilnoprawnych wykonuje prawa i obowiązki wobec mienia PTTK, w stosunku do którego własność lub inne prawa majątkowe nie przysługują oddziałom PTTK.
2. Mienie PTTK znajdujące się w posiadaniu oddziału w dniu nabycia osobowości prawnej staje się z tym dniem mieniem tego oddziału.
3. W przypadku rozwiązania oddziału jego mienie staje się mieniem PTTK, w stosunku do którego, w zakresie czynności cywilnoprawnych, Zarząd Główny PTTK wykonuje prawa i obowiązki.
4. Koła i kluby zarządzają i korzystają z mienia oddziału w zakresie i na zasadach ustalonych w regulaminie koła lub klubu.

Art. 58

Zbycie mienia nieruchomego będącego własnością oddziału lub pozostającego w jego użytkowaniu wieczystym wymaga powiadomienia Zarządu Głównego, któremu lub osobie prawnej przez niego wskazanej, przysługuje prawo pierwokupu. Termin do złożenia oświadczenia o wykorzystaniu tego prawa wynosi trzy miesiące od dnia powiadomienia Zarządu Głównego.

Art. 59

Zarząd Główny nie odpowiada za zobowiązania oddziałów, a oddziały nie odpowiadają za zobowiązania Zarządu Głównego, chyba że co innego wynika z dokonanych czynności prawnych.

Art. 60

1. Dla ważności oświadczeń w zakresie praw i obowiązków PTTK oraz dla udzielania pełnomocnictw, wymagane jest współdziałanie i podpisy dwóch osób spośród grona obejmującego: prezesa, wiceprezesów, skarbnika lub innych, umocowanych przez Zarząd jego członków.
2. W odniesieniu do oddziałów przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio.

R o z d z i a ł V I I

ZMIANY STATUTU I ROZWIĄZANIE PTTK

Art. 61

Zmiany Statutu uchwała Walny Zjazd większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

Art. 62

Uchwałę w sprawie rozwiązania PTTK i przeznaczenia jego majątku podejmuje Walny Zjazd większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.

Art. 63

W sprawach nie uregulowanych niniejszym Statutem stosuje się przepisy prawa o stowarzyszeniach.